

Nicolae Stoie

---

salata de texte

OPERA OMNIA
POEZIE CONTEMPORANĂ

TIPO MOLDOVA

Nicolae Stoie

salata de texte

Colecția OPERA OMNIA
Poezie contemporană

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coordonator serie: *Valeriu Stancu*

Coperta: *Cristian Almășanu*

ISBN 978-973-168-955-5

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2012

Editura ***Tipo Moldova***,

E-mail: office@tipomoldova.ro

Nicolae Stoie

salata de texte

Colecția OPERA OMNIA
Poezie contemporană

TIPO MOLDOVA

Mărturisiri de autor: între “Pitica roșie” și “Salata de texte”

Cu aproape trei ani în urmă, la a VIII-a ediție a Târgului Internațional de Carte și Muzică de la Brașov (proiect pus pe roate și menținut în stare de funcțiune prin strădania și profesionalismul soților Ana Oniță, patroana Librăriei „Șt.O.Iosif” și ing. Virgil Oniță, președintele Fundației „Libris Cultural”, încât de Bunăvestirea fiecărui an orașului primei școli românești și al tipăriturilor coresiene, i se restituie - pentru câteva zile - și aura de „capitală a cărții”, cum le place organizatorilor să „exagereze”), îmi lansam mini-antologia (doar 24 de poezii), „Poeziile criticilor mei”, girată de Editura „Gens Latina” din Alba Iulia. Nu credeam atunci că voi mai fi pus vreodată în situația (destul de plictisitoare pentru orice autor onest, căruia înaintarea în vârstă și colesterolul nu i-au afectat simțul măsurii) de a-mi reciti (fie și cu „ochi străin”) *producția lirică*, comprimată între copertele pușinelor (doar nouă la număr) plachete de poezie publicate până acum. Și iată-mă recidivând.

Numai că **ideea acestei cărți nu-mi aparține**. Mi-a fost sugerată de Ioan Vadu Văcărescu, președintele filialei

scriitoricești din care fac parte. Pe la început de martie 2012, mi-a trimis „anul din luna săptămânii de ieri” (superb titlu), cartea apărută tot la Editura „Tipo Moldova”. Autografului de pe foaia de titlu (*Poetului și prietenului Nicolae Stoie, cu drag*) i-a urmat, într-un e-mail paralel „poștei clasice”, îndemnul de a mă „autoantologa” și eu, Jean Văcărescu oferindu-se, cu proverbiala-i generozitate, să-mi „facă intrarea” recomandându-mă, chiar el, domnului Aurel Ștefanachi. N-am zis nu, dar nici n-am dat iama ca vodă-n lobodă. Între timp, îmi mai parvenise și cartea „Elogiu furtunii” , de asemenea înnobilită de aceeași siglă editorială și semnată de un alt coleg din Filiala de la Sibiu a U.S.R., poetul hunedorean Ioan Evu, care și el mă gratula cu un autograf măgulitor: *Domnului Nicolae Stoie, poet și prozator de nobilă ținută, acest modest elogiu adus Cuvântului, alături de toată prietenia autorului*. Pe amândouă, de altfel, soția mea le-a semnalat în rubrica ei din revista „Astra” (cf. Lăcrămioara Stoie: „Note de lectură”, „Astra”, anul III/ XLVI, nr. 3- 4/ 331-332, 2012, pp. 43-49). Mie însă, lectura lor, mi-a provocat o mai apăsată luare aminte la impresionantul șir de poeți cărora colecția „Opera Omnia” , ce - prin profil și larga deschidere a programului său – trimite cu gândul la „Dacia literară” de acum 170 și ceva de ani, le bătuse déjà „efigii”, punând în pilduitoare lumină un proiect cu atât mai meritoriu cu cât el se desfășoară într-o perioadă în care, deși pare a se scrie mai multă poezie ca oricând, nici măcar poeții nu se mai citesc unul pe altul. Unii dintre cei publicați (Aurel Rău ar fi un exemplu, dar și Nicolae Prelipceanu) mi-au fost de-a-lungul anilor „modele de neatins”. Pe alții (Horia Bădescu, Doina Cetea, Calistrat Costin, Gellu

Dorian, Ioan Vintilă Fintiș, Liviu Ioan Stoiciu, Christian W. Schenk) i-am urmărit în mod constant, fidel cititor fiindu-le. Așa că acceptarea propunerii lui Ioan Radu Văcărescu mi s-a părut, dacă nu neapărat un prilej de a fi „în rând cu lumea”, cum ar zice ardeleanul, un nimerit prilejde a mai încerca o ieșire din „conul de umbră” care, cu timpul, îl acoperă pe orice autor din „provincie”, mai ales când el aparține, într-un anume fel, „generației expirate”. În consecință, fără a-l mai deranja pe Ioan Radu Văcărescu, m-am adresat direct domnului Aurel Ștefanachi. Răspunsul încurajator al Domniei Sale m-a pus la treabă și „Pitica roșie”(așa mă gândisem să-mi intitulez antologia) a început să-și miște piciorușele. Apoi, „dezmoțirea” micii vietăți m-a mai pus în fața unei „încercări”: aceea a unei antologii pe cont propriu, cu adevărat „de autor”. Căci în „Poeziile criticilor mei” selectarea textelor urmărise criteriul numărului de adeziuni critice întrunite de acelea, produsul finit având forma unui „eșantion”, ceea ce explică ecoul pozitiv al cărții: Paul Aretzu – „Euphorion”, Virgil Borcan – „Viața Românească”, Horia Gârbea- „Luceafărul de dimineață”, Titu Popescu – „Jurnalul literar”, Vladimir Udrescu – „Gând Românesc”, Ioan Vidrighin – „Tribuna Sibiului”. Deci, față de aceea, „Salata de texte” îmi reprezintă, propriile-mi gusturi, dar și „spiritul critic”. Dar **titlul ei nu-mi aparține, nici el.**

Decizia de a ignora rigorile bibliografice pe care, de regulă, acest tip de antologii le impun, mi-a dat libertatea de a mă comporta precum un „bucătar șef”. Am pus mâna pe mixer și am amestecat bine poeziile selectate din cărțile anterioare sau de prin sertarele cu „aminiri de familie”, încercându-le

„rezistența”. Unele s-au volatilizat. Pe cele rămase le-am grupat în trei cicluri : *Poeme compuse, bântuite de fantome, Poemele blocului turn devenit nor, Manuscrisele de la casa noastră din deal*. Ele sunt poezii, destul de diferite între ele, ceea ce poate face ca lectura lor să-i ofere o nouă satisfacție prietenului Vasile Șelaru, care m-a „desfințat” în a sa „Istoria Literaturii din Țara Bârsei și împrejurimi de la origini până în prezent” (Brașov, 2009), considerându-mă doar un *poet al contrastelor* (pp. 716 - 721). Singurul semn că „spiritul autocritic” a funcționat este proporția de reprezentare: 1 la 10. Dintre cele peste 1300 de poezii pe care mi le-am recitat și, în puține cazuri, „revăzut”, pe parcursul elaborării cărții am ales 133. Un fel de „salată de texte”, pe care am „ornat-o” cu trei poeme introductive: *Pitica roșie, Tabloul nopții și Poetul contemplativ*. Totul pentru a-mi întreține, mie însumi, iluzia că, texte vechi reproducând, antologia mea de autor este, totuși, o „carte nouă”. Caracterului ei compozit îi venea ca mânășă titlul „șucar”, mai înainte ales: „Salata de texte”. Poate și o sugestie că „produsul” este „comestibil” și ușor “digerabil”, indiferent de idiosincraziile estetice pe le-ar putea (re)activa. Și totuși, în final, dobândisem certitudinea ca ar fi ieșit învingătoare preferința pentru titlul poemului (de la p.11), care practic „deschide antologia”. O opțiune motivată sentimental. Poemul, de fapt, a fost preluat, deși figurează și în câteva antologii tematice („Literature above All” , Editura I.C.R., 2009, la pag. 375 într-o excelentă versiune engleză semnată de poetul american Adam Sorkin), din volumul „Pastelurile de la Ocna Sibiului” (2007), unde la pag. 23 figurează sub alt titlul: „Poemul ermetic”. Doar că regretatul

poet, apropiat sufletului meu, Ștefan Ioanid (1949 – 2009) comentând cu rafinată comprehensiune „pastelurile”, și-a intitulat recenzia (cf. „Astra”, anul XII, nr.10/septembrie 2007, p.21) „*Pitica roșie și alte pasteluri*”, iar într-o scrisoare adresată, ulterior, mă îndemna ca, în cazul în care voi republica „Poemul ermetic”, să-i schimb titlul în favoarea celui propus de el. Ceea ce am și făcut. Mai mult, gândeam că împrumutându-l și acestei cărți dau o expresie mai evidentă afecțiunii ce a constituit liantul comunicării și prețuirii reciproce, instituite între mine și Ștefan Ioanid de-a lungul anilor. Numai că nu a fost să fie. Primele cititoare (pe calculator) ale „antologiei” (soția mea Lăcrămioara și fiica mea Sânziana Maria) au avut tăria de a mă convinge (cu un bine temperat spirit ironic) să revin la titlul inițial. Procedând în consecință, constat (totuși) că, acum, nici acela nu-mi mai aparține. El reprezintă opțiunea lor.

(n.s.)

Pitica roșie

în drumul spre mușuroi
o furnică își dă examenul la caligrafie,
scrie direct pe nisipul umed
poemul ermetic;
stelele cerului se îngrămădesc să-l citească
legile gravitației foșnesc deasupra,
un stol de îngeri își freacă aripile,
galaxia se stinge într-o pitică roșie

CUPRINS

<i>Mărturisiri de autor: între “Pitica roșie” și “Salata de texte”</i>	5
Pitica roșie	10
Tabloul nopții.....	11
Poetul contemplativ	13
Poeme compuse, bânuite de fantome	15
Poemul compus	17
Poemul postum.....	21
Fantoma	22
Și	24
Sunt	25
Îngerul de sare	27
Împărăteasa Faustina	29
Crucea de pe Rocoteci.....	30
Muntele de sare	31
Pavilionul fantomelor	32
Fantome de drum	34

Vedenia.....	204
Ceasul solar de la Ocna Sibiului.....	206
Umbra lui Petofi la Ocna Sibiului.....	207
Oglinda de sunete	209
Resturile zilei.....	210
Mezul iernei	212
Ploi de argilă	213
Graal salin.....	214
Cireșul sălbatic.....	215
<i>Referințe critice despre autor și poeziile sale .....</i>	217
<i>Note biobibliografice .....</i>	231